

Argumenty na rzecz lokalnej filantropii

Praktyka podstawowym
budulcem lokalnych
zasobów, potencjału
i zaufania

W Kenii, Indiach, Brazylii i na Słowacji – tam i nie tylko tam mieszkańcy potrafili poprawić jakość nauczania, stworzyć miejsca pracy, wybrać swoich przedstawicieli, wesprzeć organizacje i zmobilizować darczyńców.

W jaki sposób udało im się tego dokonać?

Poprzez lokalną filantropię.

Globalny zasięg lokalnych działań

Na Słowacji, Komunitná nadácia Zdravé mesto to pierwszy fundusz lokalny w Europie Środkowo-Wschodniej. Fundusz zaczynał od projektu Zdrowe Miasta Światowej Organizacji Zdrowia, obecnie skupia on grupę lokalnych darczyńców i kładzie nacisk na inicjatywy obywatelskie. Fundusz ten wspiera grupy pracujące z dziećmi ulicy – pomógł w utworzeniu organizacji, które pracują z miejscową społecznością romską, prowadzi Youth Bank angażujący młodzież w filantropię, a także, co dyrektor Beata Hirt nazywa wielkim sukcesem, „pokazuje mieszkańcom, że mają wystarczająco dużo energii i umiejętności, aby samodzielnie rozwiązywać własne problemy”.

W Brazylii, Instituto Comunitário Grande Florianópolis (ICom) został założony przez miejscowych działaczy w celu wsparcia lokalnych organizacji. Działania ICom są nietuzinkowe, ponieważ mobilizują lokalnych darczyńców do inwestowania w rozwój społeczności, tworzą mapy lokalnych zasobów i kierują uwagę na sprawy lokalne oraz promują stosowanie innowacyjnych technologii dla dobra wspólnego. Dzięki nim idea funduszu lokalnego weszła w życie i działa w Brazylii. „Już wiemy, że najpierw trzeba zająć się wprowadzeniem zwyczaju systematycznego dawania” – mówi Anderson Giovanni da Silva, dyrektor zarządzający ICom. „Dopiero potem dostarczamy narzędzia pomagające lokalnym organizacjom, indywidualnym darczyńcom, firmom i władzom w nawiązaniu współpracy”.

W Kenii, organizacja pod nazwą Makutano Community Development Association (MCDA) może pochwalić się długą listą osiągnięć, w tym budową 9 tam i 17 studni, a także zagospodarowaniem 4000 ha ziemi. Nie tylko te efekty są godne uwagi, lecz także to, w jaki sposób organizacja rozwinęła zdolność mieszkańców do kontrolowania ich własnego rozwoju. Raphael Masika, lokalny lider, który przyczynił się do powstania MCDA, wyjaśnia zaangażowanie organizacji w budowanie trwałego potencjału społeczności w ten sposób: „Ludzie w Kenii nie są biedni z powodu braku zasobów, ale z powodu braku wiedzy, jak te zasoby wykorzystać”.

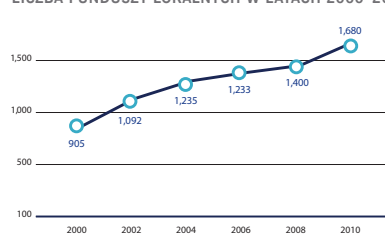
W Indiach, ponad 5000 mieszkańców w 50 wioskach zostało członkami Prayatna Foundation. Zgodnie z zasadą „lokalna odpowiedzialność za lokalne problemy”, zmobilizowano mieszkańców, głównie Dalitów i muzułmanów, do poświęcenia ich czasu, żywności, pieniędzy i innych zasobów celem promowania kwestii dotyczących praw człowieka, gospodarki mieszkaniowej, zatrudnienia, odpowiedzialności władzy i sprawiedliwości społecznej. Organizacja ta przyczyniła się do rozwoju umiejętności lokalnych liderów, więzi między hinduistami i muzułmanami, a także pokazała, jaką siłę mają działania kolektywne. Jak mówi jeden z członków: „Kiedy działamy osobno, nikt nas nie słucha, ale zawsze jesteśmy słyszani, gdy działamy razem”.

Rozwiązanie na horyzoncie

Na całym świecie obywatele wykorzystują lokalną filantropię¹ w codziennym życiu na różne sposoby. Tworzą i prowadzą nowe organizacje, które zbierają i dystrybuują pieniądze i inne zasoby. Przygotowują programy dopasowane do lokalnych potrzeb i zwiększają świadomość problemów danej społeczności. Skupiają lokalnych liderów, wzmacniają społeczeństwo obywatelskie i planują długoterminowe przedsięwzięcia.

Mnożą się organizacje działające na rzecz lokalnej filantropii. W latach 2000-2010 liczba samych tylko funduszy lokalnych wzrosła aż o 86%, co oznacza tworzenie średnio 70 funduszy rocznie². Na tak szybki wzrost składa się wiele czynników, w tym: działalność organizacji wspierających takie działania, elastyczny model organizacyjny, długoterminowe finansowanie, rosnące wysiłki zmierzające do zbudowania globalnego społeczeństwa obywatelskiego.

LICZBA FUNDUSZY LOKALNYCH W LATACH 2000-2010

Chociaż fundusze lokalne są najpopularniejszą formą lokalnej filantropii, powstają nowe rodzaje organizacji, które poszerzają granice działalności. „W ciągu ostatnich kilku, kilkunastu lat, nadeszła nowa fala organizacji poświęconych lokalnej filantropii”, mówi Halima Mahomed z TrustAfrica. „Są oddolne, zakorzenione lokalnie, nie poświęcone konkretnej idei, nie podążające bezwładnie za czyimś pomysłem na lokalną filantropię”.

Sednem lokalnej filantropii jest naturalna chęć danej społeczności do wzajemnego pomagania sobie - występująca w każdej społeczności i każdej kulturze. Według wielu praktyków, podobieństwo leży nie tylko w sposobie funkcjonowania organizacji, lecz także w motywach działania – bodźcem do działania jest inicjatywa lokalnej społeczności.

Biorąc pod uwagę, że lokalna filantropia potrafi przekształcać te motywy w trwałe lokalne instytucje, a przy tym jest na tyle elastyczna, żeby dopasować się do miejscowych uwarunkowań i darczyńców, nic dziwnego, że wiele społeczności jest nią zainteresowanych.

„Nastąpiła zmiana w podejściu do stosowania lokalnej filantropii w krajach rozwijających się. Obserwujemy odejście od typowej dla Ameryki Północnej koncentracji na potrzebach darczyńcy i o wiele większą elastyczność. Ta **INNOWACJA** nadeszła z Afryki, Azji i Ameryki Łacińskiej”

AVILA KILMURRAY, COMMUNITY FOUNDATION FOR NORTHERN IRELAND

¹ W cyklu rozmów z działaczami i darczyńcami pt. „Wartość lokalnej filantropii”, przeprowadzonych w latach 2010-2011, powstał opis, czy „definicja przez charakterystykę” lokalnej filantropii, która jest: „zorganizowana i ustrukturyzowana”, „samonaprowadzająca się”, „funkcjonuje na zasadach otwartej architektury”, „buduje społeczeństwo obywatelskie”, „wykorzystuje lokalne zasoby i środki”, „chce społeczeństwa inkluzywnego i sprawiedliwego”. Ten raport, zlecony przez Aga Khan Foundation USA i Charles Stewart Mott Foundation, autorstwa Barry'ego Knighta, jest dostępny pod adresem <http://www.mott.org/files/publications/thevalueofcommunityphilanthropy.pdf>.

² Więcej „2010 Global Status Report on Community Foundations, przygotowany przez WINGS (Worldwide Initiatives for Grantmaker Support)”.

Logika lokalnej filantropii

Spółeczności angażują się w lokalną filantropię, gdyż prowadzi ona do osiągania pożądanych wyników w zakresie rozwoju. Według Jenny Hodgson z Global Fund for Community Foundations, logika lokalnej filantropii jest niepodważalna – to zestaw hipotez „jeśli... to...” odnoszących się do tego, jak wytworzyć rezultaty ważne dla mieszkańców, darczyńców i działaczy:

- Jeśli ludzie czują, że współinwestują swój rozwój, to bardziej zależy im na wynikach.
- Jeśli mieszkańcy dzielą się swoimi zasobami, to rozkład sił jest bardziej wyrównany, dzięki czemu jest to raczej relacja partnerska, a nie klasyczna relacja darczyńca-beneficjent.
- Jeśli miejscowa ludność zarządza lokalną filantropią i przeznacza na nią swoje środki, to lokalni odbiorcy muszą być odpowiedzialni w sposób, który buduje kapitał społeczny.
- Jeśli instytucje lokalnej filantropii mogą działać jako magazyn zaufania i zasobów, to mogą skutecznie napędzać rozwój.

Praktyków i zwolenników lokalnej filantropii wyróżniają trzy składowe podejmowanych działań:

ZASOBY

Lokalna filantropia buduje i wykorzystuje lokalne zasoby – finansowe i nie tylko. Dlatego indywidualni i instytucjonalni darczyńcy uważają, że jest to skuteczna droga do trwałości oraz tworzenia bazy zasobów do pracy nad problemami społeczności. Wykorzystywanie lokalnych zasobów, zaangażowanie miejscowych darczyńców i budowanie funduszy wieczystych pozwalają lokalnej filantropii na wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego w dłuższej perspektywie.

POTENCJAŁ

Organizacje lokalnej filantropii rozwijają długoterminowy potencjał w postaci relacji, wiedzy, infrastruktury i liderów ważnych dla społeczeństwa obywatelskiego – potencjał, którego nie powielą krótkoterminowe działania. Lokalna filantropia jest szczególnie skuteczną metodą wzmacniania aktywności i partycypacji obywatelskiej. Ma także możliwość wspierania organizacji w dopasowaniu się do zmiennych warunków, nowych priorytetów lokalnych, różnych potrzeb darczyńców – ich zdolności i możliwości przywódczych.

ZAUFANIE

Fakt, że lokalną filantropią zarządza organizacja na miejscu, która podejmuje decyzje dotyczące finansowania w sposób przejrzysty, jest podstawą do zbudowania zaufania mieszkańców do lokalnych instytucji i do siebie wzajemnie. Taki kapitał społeczny wzmacnia społeczeństwo obywatelskie. Pobudza do zaangażowania. Sprawia, że mieszkańcy czują się sprawcami czy też „właścicielami” rozwoju. Pozwala również lokalnym organizacjom filantropijnym skutecznie koordynować, informować i mobilizować mieszkańców, czego inne organizacje nie potrafią.

Droga do dobrych wyników

Wezwanie do działania

Coraz więcej darczyńców, praktyków i zwolenników szuka sposobów wzmocnienia i rozszerzenia lokalnej filantropii globalnie – jako strategii rozwoju, praktyki filantropijnej i siły społeczności.

Żeby lokalna filantropia mogła stać się skuteczną metodą rozwoju, potrzebuje wsparcia. Wsparcie to musi opierać się na potrzebach społeczności, zwłaszcza na tych podstawowych, i nie może być sterowane z zewnątrz.

Badania naukowe pokazują, że prośba o takie wsparcie jest uzasadniona. Dla przykładu: według WINGS 2010 *Global Status Report on Community Foundations* najlepszym motywatorem wzrostu liczby funduszy lokalnych w latach 2008-2010 było funkcjonowanie organizacji regionalnych lub krajowych wspierających rozwój tych funduszy.

Prośba o wsparcie jest także oparta na poczuciu szansy. Lokalna filantropia okazała się skuteczna i atrakcyjna w wielu geograficznych i kulturowych kontekstach. Pora, aby stała się dominującą strategią rozwoju. Technologia sprawia, że przekazywanie środków przez darczyńców nawet odległym społecznościom jest coraz łatwiejsze, więc organizacje poświęcone lokalnej filantropii powinny te inwestycje kształtować i wykorzystywać do swoich celów. Jeśli działania są skierowane na rozwój, pora przejść od słów do czynów.

„Od dłuższego czasu pracujemy na społeczeństwo obywatelskie. Te programy okazywały się najtrwalsze, w których ludzie robili coś sami dla siebie. Przywództwo, środki pieniężne, wsparcie wolontariuszy – to wszystko przetrwało”

MIRZA JAHANI, AGA KHAN FOUNDATION

„W niektórych miejscach jedynym sposobem na skuteczną interwencję jest zaangażowanie mieszkańców. Musimy znaleźć sposób aktywizowania, mobilizowania i spajania społeczności”

TADE AKIN AINA, THE CARNEGIE CORPORATION

„Polegamy na ludziach, których społeczność zna i którym ufa”

Felecia Jones, Black Belt Community Foundation

„Krok po kroku stajemy się źródłem wiedzy o społeczności”

LÚCIA DELLAGNELO, INSTITUTO COMUNITÁRIO GRANDE FLORIANÓPOLIS

„Chcieliśmy, żeby zmiana w społeczności dokonała się od środka”

Marwa El Daly, waqfeyat al Maadi Community Foundation

Jak wspierać działania?

Zwolennicy lokalnej filantropii w drodze do jej rozwoju muszą znaleźć odpowiedzi na wiele pytań:

- Jak tworzyć okazje do wzajemnej wymiany informacji i wiedzy między praktykami lokalnej filantropii?
- Jakie badania, oceny i komunikaty pozwolą nam lepiej zrozumieć fenomen lokalnej filantropii?
- Jakie są skuteczne sposoby wsparcia nowo powstających organizacji lokalnej filantropii?
- W jaki sposób zewnętrznym darczyńcy powinni wspierać lokalną filantropię, aby minimalizować ryzyko wiążące się z narzucaniem zewnętrznej opinii?
- Jakiego rodzaju międzynarodowa infrastruktura mogłaby dotować eksperymenty, rozwijać narzędzia, zbierać fundusze, tworzyć mapy zasobów, zrzeszać liderów, tworzyć sieci i wzmacniać działania?
- W jaki sposób możemy budować globalny ruch na rzecz lokalnej filantropii?

„Wyzwaniem jest oczekiwanie zewnętrznych darczyńców, że zainwestowane pieniądze przełożą się na trwałe programy. Jak wynika z naszego doświadczenia, praca jest kontynuowana, jeśli wsparcia udzielono lokalnej filantropii. **TO DZIAŁA**”

SHANNON LAWDER, C.S. MOTT FOUNDATION

„Lokalna filantropia daje pole do eksperymentowania. Jesteśmy mali, ale elastyczni. Możemy wypełniać luki. Wszystko sprowadza się do eksperymentowania i bycia przedsiębiorczym”

JAN DESPIEGELAERE, COMMUNITY FOUNDATION WEST-FLANDERS

„Uważamy, że wybudowanie studni nie wystarczy, bo to nie jest rozwój. **ROZWÓJ**, naszym zdaniem, to cała historia ze studnią w tle... Czy lokalny potencjał został odbudowany? Czy doszło do zmiany postaw? Czy społeczność przekonała się, że można myśleć inaczej?”

MONICA MUTUKU, FORMERLY OF THE KENYA COMMUNITY DEVELOPMENT FOUNDATION

„Dzięki lokalnej filantropii, rozwój **SPOŁECZNOŚCI** jest jej własnością”

MARYANNE YERKES, U.S. AGENCY FOR INTERNATIONAL DEVELOPMENT

Przyłącz się!

Kilkanaście organizacji wsparło projekt powstania koalicji na rzecz lokalnej filantropii, aby wspólnie znaleźć odpowiedzi na powyższe pytania.

Zapraszamy Was do współpracy.

Informacji w języku angielskim o lokalnej filantropii udzieli Wam:

Jenny Hodgson
jenny@globalfundcf.org
www.globalfundcommunityfoundations.org

Tytuł oryginału:
The Case for Community Philanthropy.
How the Practice Builds Local Assets, Capacity, and Trust - and Why It Matters

Przekład: Agata Gajdek
Skład tekstu: Konrad Grajner
Wydane przez: Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce

arfp@filantropia.org.pl
www.filantropia.org.pl

AGA KHAN FOUNDATION USA
1825 K Street NW, Suite 901
Washington, D.C. 20006
www.akdn.org
info.akfusa@akdn.org
+1.202.293.2537

CHARLES STEWART MOTT FOUNDATION
Mott Foundation Building
503 S. Saginaw Street, Suite 1200
Flint, MI 48502
www.mott.org info@mott.org
+1.810.238.5651

GLOBAL FUND FOR COMMUNITY FOUNDATIONS
Fourth Floor, 158 Jan Smuts Avenue Rosebank
Johannesburg 2196 South Africa
www.globalfundcommunityfoundations.org
info@globalfundcf.org
+27.11.447.4396

**Rockefeller
Brothers Fund**
Philanthropy for an Interdependent World

ROCKEFELLER BROTHERS FUND
475 Riverside Drive, Suite 900
New York, NY 10115
www.rbf.org
communications@rbf.org
+1.212.812.4200